

Konrad Sikora (UP)

Tytuł: Ironia i melancholia. Bohaterowie *Niehalo* i *Cudu* Ignacego Karpowicza. / Irony and melancholy. The characters of *Niehalo* and *Cud* by Ignacy Karpowicz

Abstrakt

Główni bohaterowie wczesnych powieści Ignacego Karpowicza są pogrążeni w świecie, z którego chcą się wydostać, ale – nie mając dostatecznie dużo siły i środków – godzą się ze swoją sytuacją. Szansa na zmianę, jaka pojawia się w pewnym momencie ich życia, okazuje się niemożliwa do wykorzystania. Niniejsze przedłożenie stara się zaprezentować, że nie można przebić bańki melancholii, gdy swoje działania poddaje się działaniom niezrozumiałych afektów, będących wyrazem świata ironicznego, charakterystycznego dla twórczości autora *Sońki*. Podążając za badaniami nad ironią Zofii Mitosek, Włodzimierza Szturca i innych, a także odnosząc się do koncepcji afektów Justyny Tabaszewskiej, można zauważyć bliskie pokrewieństwo między ironią a melancholią, a także jej szczególną właściwość, która nierozzerwalnie łączy się z działaniem afektów, na co o wiele wcześniej już zwracał uwagę Józef Tischner, analizując polską mentalność społeczną w szkicu *Chochół sarmackiej melancholii*. Melancholia konstryuuje się na ironii, ale tą drugą można również nazwać ironią melancholijną, która jawi się przede wszystkim jako rozpad rzeczywistości, dokonujący się w świadomości protagonistów, uwięzionych we własnych sądach o świecie.

Słowa kluczowe

ironia melancholijna, afekt, samoświadomość

Nota o autorze (w tym: stopień naukowy, afiliacja, dane kontaktowe)

Konrad Sikora – literaturoznawca, doktorant w Szkole Doktorskiej UP w Krakowie. Zajmuje się autobiografizmem, problematyką podmiotu i egzystencjalną w literaturze współczesnej oraz literaturą querrową.